

**BRIT
BENNETT**

STRATENÁ

POLOVICA

**PREČO ĽUDIA NIEKEDY ŽIJÚ INAK,
NEŽ BY MALI?**

ikar

BRIT
BENNETT
STRATENÁ
POLOVICA

Preložila Tamara Chovanová

IKAR

Brit Bennett
THE VANISHING HALF

Copyright © 2020 by Brittany Bennett
Translation © 2021 by Tamara Chovanová
Jacket design © 2021 by Barbara Baloghová
Slovak edition © 2021 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu The Vanishing Half
(Riverhead Books, New York 2020)
preložila Tamara Chovanová.
Redigovala Anna Šikulová.
Korigovala Silvia Zubeková.
Obálku navrhla Barbara Baloghová.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava, v roku 2021
ako svoju 1 788. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-7854-7

Mojej rodine

Prvá část

Stratené dvojčata

(1968)

Jeden

V to ráno, keď sa jedno zo stratených dvojčiat vrátilo do Mallardu, spotený Lou LeBon pribehol do bistra Vaječné špeciality, aby oznámil tú novinu, a ešte aj teraz po dlhých rokoch si všetci spomínajú, ako sa zľakli, keď rozrazil sklené dvere, hrud' sa mu sťažka dvíhala a výstrih na tričku mu stmavol od potu. Čerstvo prebudení zákazníci, nejakých desať ľudí, sa zhrkli okolo neho, no iní klamali, že aj oni to videli, predstierali, že výnimočne boli svedkami čohosi naozaj vzrušujúceho. V ich farmárskom mestečku sa nikdy nestalo nič prekvapujúce, naposledy len to, že zmizli dvojčatá Vignesovcov. Ale v to aprílové ráno v roku 1968 Lou cestou do práce zazrel Desiree Vignesovú, ako kráča po Partridge Road s koženým kufríkom v ruke. Vyzerala presne tak, ako keď zmizla - mala vtedy šesťnásť - ešte vždy bola bledá, pokožka farby mierne zvlhnutého piesku. Ako by ani nemala boky, pripomínala mu konár v silnom vetre. Náhlila sa so sklonenou hlavou a - vtedy Lou na chvíľu zmlkol ako správny šoumen - držala za ruku sedem-osemročné dievčatko čierne ako uhoľ.

„Modročierne,“ vyhlásil, „akoby priletelo rovno z Afriky.“

V Louovom bistre sa rozprúdili rozhovory. Kuchár rozmýšľal, či to skutočne bola Desiree, lebo Lou bude mať

v máji šesťdesiat rokov a z márnomyseľnosti odmieta nosiť okuliare. Čašníčka vyhlásila, že to musela byť ona – aj slepý by spoznal Vignesovú a rozhodne to nemohla byť tá druhá. Zákazníci nechali na pulte kukuričnú kašu aj praženicu, nezaujímala ich Vignesová – ale kto bolo to tmavé dieťa, preboha? Môže to byť dcéra Desiree?

„Kto iný by to mohol byť?“ zvolal Lou. Schmatol z pul- tu zopár obrúskov, osušil si mokré čelo.

„Možno sa ujala nejakej siroty.“

„Neviem si predstaviť, že by Desiree mohla splodiť niečo také čierne.“

„Pripadá ti Desiree ako dievča, ktoré by sa ujalo siroty?“

Pravdaže nie. Bola dosť sebecká. Ak si na niečo spomí- nali, tak práve na toto, a väčšina z nich si nespomínala na nič iné. Dvojčatá zmizli pred štrnástimi rokmi a takmer toľko rokov ich ľudia poznali. Zmizli rovno z postele po tanečnej zábave na Deň zakladateľov, ich mama spala len o pár dverí ďalej. V jedno ráno dvojčatá stáli pred zrkad- lom v kúpeľni – štyri rovnaké dievčatá si upravovali vlasy. A na druhé ráno bola posteľ prázdna, prikrývky ustlané ako každý iný deň, uhladené, keď ustielala Stella, pokrkvane, keď ustielala Desiree. V meste po nich celý deň pátrali, vykrikovali ich mená v lese, hlúpo premýšľali, či ich ne- uniesli. Z ich zmiznutia bol vo vytržení celý Mallard, ktorý hriechy nechali za sebou.

Samozrejme, pravda nebola pochmúrna ani mystická. Dvojčatá sa čoskoro vynorili v New Orleanse, sebecké dievčatá utekajúce pred zodpovednosťou. Nezostanú tam dlho. Život v meste ich unaví. Minú sa peniaze, stratia od- vahu a vrátia sa, posmrkávajúc, na matkinu verandu. Ale nevrátili sa. Namiesto toho sa po roku rozdelili, ich životy sa rozpolili, ako keď rozkrojíte vajce. Zo Stelly sa stala bie- la žena a Desiree sa vydala za najtmavšieho muža, akého len mohla nájsť.

A teraz sa vrátila. Bohvie prečo. Možno sa jej cnelo za domovom. Po dlhých rokoch jej možno chýbala mama alebo sa chcela pochváliť tou svojou tmavou dcérou. V Mal-larde sa nijaké dievča nevydalo za muža s tmavou pleťou. A nikdy nikto nezmizol, no Desiree to urobila. Ale keď sa vydala za muža tmavej pleti a predvádzala sa v meste svojím modročiernym dieťaťom, zašla príďaleko.

Zákazníci v Louovom bistro Vaječné špeciality sa roz-tratili, kuchár si dal sieťku na vlasy, čašníčka porátala min-ce na stole, muži v montérkach dopili kávu a zamierili do rafinérie. Lou sa opieral o špinavé okno, hľadel na cestu. Mal by zavolať Adele Vignesovej. Nezdalo sa mu správ-ne, aby ju po všetkom, čo prežila, zaskočila vlastná dcéra. Desiree s čiernym dieťaťom. Bože dobrý! Načiahol sa za telefónom.

„Myslíš, že tu zostanú?“ spýtal sa kuchár.

„Ktovie. Ale zdalo sa mi, že mala naponáhlo,“ pozna-menal Lou. „Rád by som vedel, kam sa tak ponáhľala. Po-zerala, akoby som tam ani nebol, nezakývala, nič...“

„Je namyslená. A aký na to má dôvod?“

„Páni moji,“ vzdychol Lou. „V živote som nevidel také čierne decko.“

Bolo to zvláštne mesto.

Pomenovali ho Mallard podľa kačiek s pásikom okolo krku, ktoré tu žili na ryžových poliach a v močariskách. To mesto bolo ako mnohé iné skôr predstavou než mestom. Tá myšlienka zišla na um Alphonsovi Decuirovi v roku 1848, keď stál na poliach s cukrovou trstinou, ktoré zde-dil, lebo kedysi patrili jeho otcovi. Otec už zomrel a oslo-bodený syn chcel čosi vybudovať na tých akroch zeme, čosi, čo vydrží celé storočia. Mesto pre mužov ako on, ktorých nikdy neprijmú ako bielych, ale odmietali, aby sa

k nim správali ako k černochoom. Mesto na skúšku. Jeho mame, nech jej je zem ľahká, sa nepáčilo, že má svetlú pleť, a keď bol malý, vodila ho na slnko, prosila ho, aby sa opálil. Možno preto začal snívať o meste. Bledá pleť, tak ako všetko zdedené za veľkú cenu, to bol dar, ktorý v ňom vyvolával pocit osamelosti. Oženil sa s mulatkou, ešte svetlejšou, než bol on. Keď otehotnela, predstavoval si deti detí ich detí, čoraz svetlejšie, ako biela káva. Dokonalejší černosi. Každá generácia bledšia než predchádzajúca.

Zakrátko prišli iní. Onedlho sa myšlienka a miesto stali nerozlučnými a Mallard podporila celá farnosť Svätého Landryho. Farební ľudia si o nej šepkali, premýšľali. Bieli neverili, že existuje. Keď v roku 1938 postavili Kostol svätej Kataríny, diecéza tam vyslala mladého kňaza z Dublinu, a keď prišiel, bol si istý, že zablúdil. Nepovedal mu biskup, že Mallard je mesto farebných? Tak kto sú tí ľudia, čo tade to chodia? Blondínky a červenovlásky, najtmavšia z nich nebola počernejšia ako Grékyňa. Títo ľudia sa v Amerike berú ako farební, ktorých belosi chcú segregovať? Ako ich odlišia?

V čase, keď sa narodili dvojčatá Vignesovcov, Alphonse Decuir už dávno nežil. Ale jeho praprapravnučky zdedili jeho gény, nemohli za to. Ešte aj Desiree, ktorá sa sťažovala pred každým piknikom pri príležitosti Dňa zakladateľov a prevracala oči, keď v škole niekto spomenul zakladateľa mesta, akoby s tým nemala nič spoločné. A tá spomienka pretrvala aj po zmiznutí dvojčiat. Ľudia si spomínali, ako Desiree nikdy nechcela patriť do mesta, na ktoré mala dedičské právo. Mala pocit, že minulosť možno odbiť, ako keď človek chce zhodiť niečiu ruku myknutím pleca. Z mesta možno utiecť, ale nedá sa uniknúť pred krvou. Dvojčatá Vignesovcov verili, že sa dá jedno i druhé.

A predsa keby sa Alphonse Decuir mohol prechádzať po meste, ktoré si kedysi len predstavoval, bol by nadšený

pri pohľade na svoje praprapravnučky. Na dvojčatá s krémovou pleťou, orieškovými očami a vlnitými vlasmi. Žasol by nad nimi. Veď čo môže byť úžasnejšie ako dieťa trochu dokonalejšie než jeho rodičia?

Dvojčatá Vignesovcov zmizli 14. augusta 1954 po tanečnej zábave na Deň zakladateľov, ale – ako si neskôr všetci uvedomili – museli to mať od začiatku naplánované. Stella, tá múdrejšia z nich dvoch, predvídala, že ľudia budú kadečím rozptýlení. Omámení z pobytu na slnku pri dlhej grilovačke na námestí, kde mäsiar Willie Lee údil rebierka, hovádzia hruď a klobásky. Potom mal príhovor starosta Fontenot, otec Cavanaugh posvätil jedlo, neposedné deti kradli z tanierov rodičov zaujatých modlitbou kúska chrumkavej kuracej kože. Oslava trvala celé popoludnie, kapela vyhrávala a večer sa končil tancovačkou v školskej telocvični, odkiaľ sa dospelí tackali domov po nespočetných pohároch punču, pár hodín predtým si v tej telocvični s nehou spomínali na svoje mladšie ja.

V iný večer by možno Sal Delafosse vyzrel cez okno a videl by, ako dve dievčatá odchádzajú za svitu mesiaca. Adele Vignesová by počula vrznúť dlážku. Aj Lou LeBon by cez orosené sklo mohol vidieť dvojčatá, keď zatváral bistro. Ale na Deň zakladateľov Lou zatváral skôr. Sal zrazu ožil a šiel si ľahnúť do postele k manželke. Adele chrápala po mnohých pohároch rumového punču a snívala o tom, ako tancovala s manželom na výročnom stretnutí absolventov. Nikto nevidel, ako sa dvojčatá odkrádajú, a presne to mali v úmysle.

Nebol to Stellin nápad – počas posledného leta sa Desiree rozhodla, že po pikniku utečie. A možno to ani nebolo nič čudné. Či nehovorila celé roky každému, kto bol ochotný počúvať, že sa nevie dočkať, kedy vypadne z Mallardu?

Najčastejšie to vravela Stelle, a tá ju trpezlivo počúvala, ako dievča zvyknuté počúvať niečie ilúzie. Stelle sa odchod z Mallardu zdal asi taký fantastický ako let do Číny. V podstate to bolo možné, ale ešte to neznamenalalo, že si vie aj predstaviť, ako to urobí. No Desiree vždy fantazírovala o živote kdesi inde, nie v ich farmárskom mestečku. Keď dvojčatá videli v lacnom kine v Opelousas *Prázdniny v Ríme*, ledva počula dialógy v krikú iných farebných detí na balkóne, hlučných, znudených, ktoré hádzali pukance na belochov na prízemí, a ona sa, fascinovaná, tlačila na zábradlie, predstavovala si, ako sa vznáša na oblakoch na nejaké odľahlé miesto ako Paríž alebo Rím. No nikdy sa nedostala ani len do New Orleansu, čo bolo od ich mestečka dve hodiny cesty.

„Čo ťa tam čaká? Iba divočina,“ hovorievala jej mama a, samozrejme, práve preto túžila Desiree odísť. Dvojčatá poznali dievča menom Farrah Thibodeauxová – tá pred rokom utiekla do mesta a zdalo sa to také jednoduché. Je to také ťažké, ak to dokázala Farrah? Veď je len o rok staršia ako ony. Desiree si predstavovala, že utečie do mesta a stane sa herečkou. Dovtedy hrala iba v jednej hre – *Romeo a Júlia* v deviatej triede –, ale keď stála na javisku, chvíľu mala pocit, že Mallard možno nie je najnudnejšie mesto v Amerike. Spolužiaci jej prevolávali na slávu, a keď sa Stella stiahla do kúta v telocvični, Desiree sa výnimočne cítila sama sebou, nie ako dvojča, nie ako polovica neúplnej dvojice. Ale na druhý rok jej nedali rolu Violy v *Sne svätôjánskej noci*, dostala ju starostova dcéra, lebo jej otec na poslednú chvíľu daroval škole finančný príspevok, a keď večer zamračene stála v bočných kulisách a Mary Lou Fontenotová rozžiarené kývala divákovi, Desiree povedala sestre, že už sa nevie dočkať, kedy vypadne z Mallardu.

„To hovoríš stále,“ poznamenala Stella.

„Lebo stále je to pravda.“

Ale nebola to pravda. Neprechovala nenávisť k Mallardu, len sa v tom malom mestečku cítila ako v pasci. Celý život chodila po tých istých prašných cestách, vyrývala svoje iniciály odspodu na školské lavice, v ktorých kedysi sedávala jej mama a v ktorých budú jedného dňa sedieť jej deti, a prstami prechádzala po vyrytých písmenách. Škola bola v tej istej budove ako vždy, všetky triedy boli pokope, takže keď nastúpila na strednú školu, necítila nijaký pokrok, len sa presunula o pár dverí ďalej. Možno by to vydržala, keby všetci neboli takí posadnutí bledou pleťou. Syl Guillory a Jack Richard sa u holiča pohádali, či manželka je bledšia, a jej mama na ňu vždy kričala, aby si dala klobúk. A ľudia verili hlúpym rečiam, že ak tehotná žena pije kávu alebo je čokoládu, jej dieťa potom môže mať tmavú pleť. Jej otec bol taký bledý, že za chladného rána mu mohla vidieť na ramene modré žilkovanie. Ale keď poňho prišli bieli muži, vôbec to nezavážilo, tak ako by jej potom mohlo záležať na bledej pleti?

Teraz si na otca ledva spomínala a to ju trochu ľakalo. Zdalo sa jej, akoby život pred jeho smrťou bol iba rozprávkou. V tom čase jej mama vstávala na svitaní a upratovala v domoch belochoch, alebo cez víkendy nosila domov veci na pranie, takže v ich obývačke sa cikcakovito ťahali šnúry na bielizeň. Dvojčatá sa rady skrývali za tými prikrývkami a plachtami, až kým si Desiree neuvedomila, aké je to ponížujúce, keď majú v dome špinavé veci cudzích ľudí.

„Keby to tak bolo, niečo by si bola urobila,“ vyhlásila Stella.

Vždy bola praktická. Stella si každý nedeľný večer vyžehlila oblečenie na celý týždeň, zatiaľ čo Desiree každé ráno hľadala čisté šaty a dokončovala domáce úlohy v zošitoch naspodku svojej školskej tašky. Stella si školu obľúbila. Od materskej školy mala dobré známky z počtov a v druhej triede na strednej jej pani Beltonová občas dovolila učiť mladšie deti. Dala jej svoju ošúchanú učebnicu matematiky z čias

svojho štúdia a Stella ležala v posteli, usilovala sa dešifrovať dlhé rady číslíc v zátvorkách. Desiree raz listovala v tej učebnici, ale rovnice, to bola pre ňu španielska dedina, a Stella jej knihu vytrhla, akoby ju Desiree pošpinila už len tým, že do nej pozerá.

Stella sa jedného dňa chcela stať učiteľkou na mallardskej strednej škole. Ale vždy keď si Desiree predstavovala svoju budúcnosť v Mallarde, život ubiehajúci v zabehaných koľajach, zvieralo jej hrdlo. A keď sa zmienila o odchode, Stella o tom nikdy nechcela hovoriť.

„Nemôžeme opustiť mamu,“ povedala zakaždým a Desiree zmĺkla. Ani nebolo treba dodať, že mama už aj tak dosť stratila.

Keď sa ich mama v posledný deň školského roka vrátila domov z práce, oznámila dvojčatám, že v jeseni sa do školy nevrátia. Vyhlásila, že už sa dosť naučili a potrebuje, aby sa zamestnali. Pri tých slovách si váhavo sadla na gauč, aby si odpočinula. Dvojčatá mali vtedy šesťnásť rokov, navštevovali desiatu triedu a ohromilo ich to, hoci Stella si mohla všimnúť, že účty chodia častejšie, a Desiree sa mohla zamyslieť, prečo ju mama dva razy poslala k Fontenotovi, aby jej dal znova úver. Ale kým si mama rozväzovala šnúrky na topánkach, dievčatá na seba len mlčky hľadeli. Stellu akoby niekto udrel do brucha.

„Môžem pracovať aj popri škole,“ namietla. „Nájdem spôsob...“

„To nejde, zlatko,“ odvetila mama. „Musíš tam byť celý deň. Veď vieš, že by som to od vás nežiadala, keby to nebolo treba.“

„Viem, ale...“

„A Nancy Beltonová ti už dovolila učiť. Čo sa ešte chceš naučiť?“

Už im našla robotu – budú upratovať v opelouskom dome a začnú hneď na druhé ráno. Desiree nezniesla pomyslenie, že bude pomáhať mame pri upratovaní. Máčať si ruky v špinavej vode od riadu, behať s mopom po chodbách a vedieť, že jedného dňa bude mať prsty zhrubnuté, mozoľnaté od prania šiat belochoch. Ale aspoňže nebude musieť písať ďalšie testy, študovať a biffovať sa, počúvať prednášky a na smrť sa nudiť. Už je dospelá.

Konečne začne žiť. No keď sa pustili do večere, Stelle nebolo do reči a zachmúrene oplachovala mrkvu.

„Myslela som si...“ začala. „Zrejme som si myslela, že...“

Jedného dňa chcela ísť na vysokú školu a, samozrejme, prijali by ju na Spelmane alebo Howarde či kamkoľvek chcela ísť. Desiree vždy desilo pomyslenie, že Stella sa presťahuje do Atlanty alebo do Washingtonu, D. C., bez nej. V kútiku duše sa jej uľavilo. Teraz ju Stella nemôže nechať doma. Ale netešilo ju, keď videla sestru takú smutnú.

„Ešte vždy môžeš študovať,“ poznamenala Desiree. „Teda, neskôr.“

„Ako? Najprv treba dokončiť strednú školu.“

„No, môžeš chodiť do večernej školy. Dobre vieš, že to dokončíš rýchlo.“

Stella znova zmlkla a krájala mrkvu do duseného mäsa. Vedela, aká zúfalá je mama, a nikdy by sa s ňou nehádala. Ale bola taká rozrušená, že sa jej šmykol nožík a porezala si prst.

„Dočerta!“ zahrešila nahlas a Desiree vedľa nej sa zľakla. Stella takmer nikdy nenadávala, najmä ak ju mohla počuť mama. Odhodila nôž, z ukazováka jej tiekla krv. Desiree bez rozmýšľania vzala krvácajúci prst do úst, ako robila, keď boli malé a Stella nechcela prestať plakať. Vedela, že už sú na to veľké, ale aj tak sestre cmúľala prst,

cítila kovovú príchut' krvi. Stella ju bez slova pozorovala. Oči sa jej leskli, ale neplakala.

„To je nechutné,“ zamrmlala Stella, no neodtiahla sa.

Dvojčatá celé leto chodili ranným autobusom do Opelousas a hlásili sa v obrovskom bielom dome skrytom za kovovou bránou s bielymi mramorovými levmi. Bolo to také absurdné, že Desiree sa zasmiala, keď to prvý raz videla, ale Stella len ostražito hľadela, akoby tie levy mohli každú chvíľu ožiť a roztrhať ju. Keď im mama našla prácu, Desiree vedela, že idú do rodiny bohatých belochovo, ale veru nečakala takýto honosný dom – krištáľový luster visel tak vysoko, že musela vyliezť na rebrík, aby ho poutierala. Špirálovité schodište bolo také siahodlhé, až sa jej krútila hlava, keď sýchala handričkou zábradlie. Kuchyňa, ktorú utierala mopom, bola veľká a bolo tam plno nových, takmer futuristických prístrojov – ani nevedela, ako sa používajú.

Niekedy sa jej Stella stratila a musela ju hľadať, ale nechcela na ňu kričať, bála sa, že jej hlas sa bude odrážať od stropov. Raz ju našla, ako leští nočný stolík v spálni a tak roztúžene hľadá do zrkadla, pri ktorom stáli rozličné fľaštičky s rozličnými vodičkami, akoby si chcela sadnúť na tú prepychovú lavičku a potierať si ruky voňavým krémom ako Audrey Hepburnová. Obdivovať sa, akoby v jej svete ženy robili čosi také. Ale potom sa vedľa nej zjavil odraz Desiree a Stella takmer zahanbene odvrátila pohľad – pristihla ju, ako po niečom túži.

Upratovali u Dupontovcov. Manželka pána Duponta mala páperisté blond vlasy, oťažené viečka a celé popoludnie len znudene posedávala. Jej manžel pracoval v banke a trustee St. Landry. Dvaja chlapi do seba strkali pred farebným televízorom – nikdy predtým nič také nevidela – a dieťaťko s lysou hlavičkou bolelo bruško. V prvý deň pani Duponto-

vá chvíľu skúmala dvojčatá, potom manželovi neprítomne povedala: „Aké pekné dievčatá. A aké bledé, však?“

Pán Dupont iba prikývol. Ten rozpačitý, neohrabaný muž mal na očiach také hrubé popolníky, až oči pod nimi vyzerali ako koráliky. Vždy keď prechádzal popri Desiree, naklonil hlavu, akoby žartoval.

„Ktorá si ty?“ spýtal sa.

„Stella,“ povedala niekedy zo žartu. Vždy vedela dobre klamať. Jediný rozdiel medzi klamaním a hraním bol v tom, či o tom divák vie, ale aj tak to bolo divadlo. Stella sa nikdy nechcela vymeniť. Vždy si bola istá, že ich pristihnú, ale klamať – alebo hrať – môžete, iba ak sa do toho vložíte. Desiree celé roky pozorovala Stellu. Všimla si, ako sa hrá s lemom na sukni, ako si strká vlasy za ucho alebo sa váhavo díva, až potom pozdraví. Vedela sestru dokonale napodobňovať, vedela sa do nej vžiť. Páčilo sa jej, ako môže predstierať, že je Stella, ale Stella by nikdy nedokázala byť ako ona.

Celé leto dvojčatá nik nevidel. Neprechádzali sa po Partridge Road, nevysedávali v zadnom boxe u Loua, nechodili sa na futbalové ihrisko pozerať, ako trénujú chalani. Každé ráno zmizli v dome Dupontovcov a večer vyšli von vyčerpané, s opuchnutými nohami, Desiree sa v autobuse cestou domov opierala o okno. Leto sa pomaly končilo a nevedela si predstaviť, že aj v jeseni bude drhnúť dlážku v kúpeľni, zatiaľ čo jej priateľky budú klebetiť v školskej jedálni a chystať sa na tanečné zábavy. Bude takto žiť celý život? Zavretá v dome, ktorý ju doslova pohltil, len čo vstúpila dnu?

Vedela, ako to možno vyriešiť. Vždy to vedela, ale v auguste ustavične premýšľala o New Orleanse. Ráno v ten deň, keď sa mala konať oslava Dňa zakladateľov, sa desila pomyslenia, že sa vráti k Dupontovcom. Štuchla do Stelly na druhej strane postele a povedala: „Poďme.“

Stella zastonala, prevalila sa, prikryvka sa jej zamotala okolo členkov. Vždy spala nepokojne, mávala zlé sny, ale nerozprávala ich.

„Kam?“ spýtala sa Stella.

„Vieš kam. Už ma nebaví o tom iba rozprávať. Poďme.“

Začala mať pocit, že sa pred ňou otvára únikový východ, a keby čakala dlhšie, mohol by sa navždy stratiť, ale bez Stelly nemôže odísť. Nikdy bez nej nikde nebola a v duchu rozmýšľala, či by prežila, keby sa od seba odlúčili.

„No tak,“ naliehala. „Chceš večne upratovať po Dupontovcoch?“

Nikdy nebude vedieť presne, čo zabralo. Možno to Stellu tiež otravovalo. Možno Stella, praktická ako vždy, pochopila, že v New Orleanse môžu zarobiť viac, budú mame posilať peniaze, možno jej lepšie pomôžu. Alebo aj ona videla, že únikový východ môže zmiznúť, a uvedomila si, že všetko, po čom túži, je niekde inde, nie v Mallarde. Bolo jej vlastne jedno, prečo si to napokon rozmyslela. Dôležité bolo, že Stella nakoniec povedala: „Dobre.“

Dvojčatá strávili celé popoludnie na pikniku pri príležitosti Dňa zakladateľov, Desiree mala pocit, že praskne, tak tuho držala v sebe to tajomstvo. Ale Stella vyzerala pokojná ako vždy. Desiree hovorila o svojich tajomstvách iba Stelle. Jej sestra vedela, ktoré testy Desiree neurobila, ako falšovala mamin podpis na zadnej strane, zlý test jej neukázala. Vedela o všetkých drobnostiach, čo Desiree ukradla u Fontenotovcov – rúž, balíček gombíkov, strieborný manžetový gombík –, lebo sa jej páčilo, keď okolo nej prešla starostova dcéra a iba ona vedela, že jej niečo vzala. Stella ju počúvala, niekedy ju odsudzovala, ale nikdy ju nezradila, a to bolo hlavné. Zdôveriť sa Stelle s tajomstvom bolo ako pošepnúť čosi do zaváracieho pohára a utesniť viečko. Nič z nej neuniklo. Ale ani jej na um nezišlo, že aj Stella má svoje tajomnosti.